

OBWIESZCZENIE MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

z dnia 15 lutego 1975 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych.

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 kwietnia 1973 r. o zmianie przepisów dotyczących stopni naukowych i tytułów naukowych oraz organizacji instytutów naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 12, poz. 89) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129, z 1973 r. Nr 12, poz. 89 oraz z 1974 r. Nr 50, poz. 320) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed

dniem ogłoszenia jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 35, art. 36 i art. 40 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 12, poz. 60) w brzmieniu:

„Art. 35. 1. Instytuty naukowe i naukowo-badawcze istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk, działające na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38) lub na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1956 r. Nr 45, poz. 205), lub też na podstawie przepisów szczególnych, stają się instytutami w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

2. W ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy ministrowie sprawujący nadzór nad instytutami, o których mowa w ust. 1, dostosują ich organizację i zasady działania do przepisów ustawy.
3. Stosunek pracy pracowników zatrudnionych w instytutach, o których mowa w ust. 1, w dniu wejścia w życie ustawy pozostaje bez zmiany. Stosunek ten może być zmieniony lub rozwiązany na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

Art. 36. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie:

- 1) stanowisko dyrektora, nie odpowiadając wymogom art. 9 ust. 3, albo
- 2) inne stanowiska wymagające zgodnie z ustawą i przepisami wydanymi na podstawie art. 29 obsadzenia przez pracowników naukowo-badawczych, nie posiadając tych kwalifikacji

— mogą pełnić funkcje na tych stanowiskach do dnia 31 grudnia 1965 r.

2. Stosunek pracy z pracownikami, wymienionymi w ust. 1, może być rozwiązany w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie, z tym że brak kwalifikacji uważa się za okoliczność, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6.
3. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie stanowiska pracowników nauki, zachowują przysługujące im dotychczas uprawnienia, uzyskane na mocy obowiązujących przepisów, aż do czasu weryfikacji, przeprowadzonej zgodnie z art. 16—18, nie dłużej jednak, jak do dnia 31 grudnia 1965 r. Jednakże:

- 1) osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy docenta albo tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, będące w dniu wejścia w życie ustawy samodzielnymi pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter samodzielnych pracowników nauki bez weryfikacji (art. 16 ust. 2),
- 2) osoby posiadające stopień naukowy doktora oraz osoby, które ukończyły

studia wyższe z tytułem magistra, magistra-inżyniera, lekarza lub z tytułem równorzędnym, będące w dniu wejścia w życie ustawy pomocniczymi pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter pomocniczych pracowników naukowo-badawczych instytutu bez weryfikacji (art. 17 ust. 2).”

„Art. 40. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 2) art. 2 i art. 4 ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o zmianie ustawy o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 14, poz. 100) w brzmieniu:

„Art. 2. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie:

- 1) stanowiska samodzielnych pracowników nauki,
- 2) stanowiska samodzielnych pracowników naukowo-badawczych,

stają się samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie stanowiska adiunkta, starszego asystenta i asystenta, nabywają wszelkie uprawnienia adiunkta, starszego asystenta i asystenta na stanowiskach dotychczas zajmowanych.

3. Stosunek służbowy pracowników mianowanych, którzy w myśl ustawy powinni być zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, przekształca się z dniem wejścia w życie ustawy w stosunek pracy oparty na umowie.”

„Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 3) art. 8 i art. 10 ustawy z dnia 12 kwietnia 1973 r. o zmianie przepisów dotyczących stopni naukowych i tytułów naukowych oraz organizacji instytutów naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 12, poz. 89) w brzmieniu:

„Art. 8. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytutach naukowo-badawczych i placówkach Polskiej Akademii Nauk stanowiska samodzielnych pracowników naukowo-badawczych, w wypadku gdy:

- 1) posiadają tytuł naukowy profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego — obejmują odpowiednio stanowisko profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego,
- 2) nie posiadają tytułu naukowego profesora zwyczajnego lub profesora nadzwyczajnego — obejmują stanowisko docenta.”

„Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 4) art. 2 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o zmianie ustawy o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 50, poz. 320) w brzmieniu:

„Art. 2. Dekret wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.”

Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki:

S. Kaliski

Załącznik do obwieszczenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 15 lutego 1975 r. (poz. 41).

USTAWA

z dnia 17 lutego 1961 r.

o instytutach naukowo-badawczych.

Art. 1. 1. Instytutami naukowo-badawczymi, zwanymi dalej „instytutami”, są państwowe jednostki organizacyjne, tworzone dla prowadzenia prac naukowo-badawczych w celu rozwoju nauki i działalności gospodarczej, socjalnej, kulturalnej, administracyjnej lub innej.

2. Ustawą objęte są instytuty państwowe działające poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk.

Art. 2. Prace naukowo-badawcze instytutów prowadzone są zgodnie z ogólnym kierunkiem i planami ustalonymi w trybie określonym w odrębnych przepisach.

Art. 3. 1. Do zadań instytutu należy prowadzenie prac naukowo-badawczych, rozwojowych oraz wdrożeń w zakresie ustalonym w statucie instytutu.

2. Do zadań instytutu należy ponadto prowadzenie prac usługowych o charakterze naukowo-badawczym lub rozwojowym, kształcenie i doskonalenie kadr specjalistów, prowadzenie działalności wydawniczej oraz wykonywanie innych zadań w dziedzinie objętej zakresem działania instytutu.

3. W wykonywaniu swoich zadań instytut powinien działać z uwzględnieniem użyteczności wyników opracowań oraz z zapewnieniem ciągłości i powiązania wyników swoich badań z ich praktyczną realizacją, przy współpracy instytutu we wprowadzeniu w życie rezultatów tych badań.

4. Instytut współdziała w zakresie swojej działalności z innymi instytucjami naukowymi i badawczymi w kraju i za granicą.

Art. 4. 1. Utworzenie instytutu następuje w drodze zarządzenia Prezesa Rady Ministrów na wniosek właściwego ministra.

2. Wniosek o utworzenie instytutu wymaga uzgodnienia z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk oraz Ministrem Finansów.

3. Prezes Rady Ministrów może upoważnić właściwego ministra do tworzenia instytutów w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki po uzgodnieniu z Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk oraz Ministrem Finansów.

4. Zarządzenie o utworzeniu instytutu określi nazwę, siedzibę, przedmiot i zakres działania instytutu oraz jego podporządkowanie organizacyjne.

5. Szczegółowy zakres działania instytutu oraz jego organów ustala statut, nadany przez właściwego ministra.

6. Strukturę organizacyjną instytutu ustala właściwy minister albo z jego upoważnienia dyrektor instytutu.

7. Ogólne warunki tworzenia instytutów oraz zasady organizacji i działania instytutów i wykonywania nad nimi nadzoru określi Rada Ministrów.

Art. 5. 1. Minister, sprawujący nadzór nad instytutem, może podporządkować instytut podległemu sobie organowi administracji państwowej, zjednoczeniu, przedsiębiorstwu albo innej instytucji państwowej.

2. Rada Ministrów może poddać instytut nadzorowi wojewody, prezydenta miasta wyłączonego z województwa, organizacji spółdzielczej lub społecznej.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 nadzór nad instytutem wykonywany będzie w zakresie i w sposób, jaki ustalają zasady określone w trybie art. 4 ust. 7; w szczególności zasady te wskażą, który minister będzie wykonywać uprawnienia zastrzeżone w ustawie dla ministra sprawującego nadzór.

Art. 6. 1. Instytut posiada osobowość prawną.

2. Instytut ma prawo używania pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła, ustalonego dla godła Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pośrodku i z napisem w otoku, zawierającym nazwę instytutu.

Art. 7. 1. Instytuty mogą być łączone, dzielone lub likwidowane w trybie określonym w art. 4 ust. 1, 2 lub 3.

2. Do instytutów podlegających połączeniu lub likwidacji stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu i likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Art. 8. 1. Organami instytutu są dyrektor i rada naukowa.

2. W instytucie działać może ponadto kolegium instytutu.

Art. 9. 1. Dyrektor instytutu zarządza całokształtem działalności instytutu i reprezentuje instytut na zewnątrz.

2. Właściwy minister powołuje i odwołuje dyrektora instytutu oraz — na wniosek dyrektora — jego zastępców.

3. Na dyrektora instytutu i jego zastępcę do spraw naukowo-badawczych może być powołany jedynie profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny, docent.

Art. 10. 1. Rada naukowa instytutu jest organem opiniodawczym i doradczym instytutu w zakresie zagadnień naukowo-badawczych oraz czuwa nad poziomem naukowym działalności instytutu.

2. W szczególności rada naukowa wypowiada się w sprawach kierunków, programów i planów działalności naukowo-badawczej instytutu, opiniuje ważniejsze prace naukowo-badawcze, ocenia wyniki tych prac i postanawia o uznaniu ich za zakończone na zasadach określonych w odrębnych przepisach, rozpatruje sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej instytutu i wykonuje inne funkcje określone w statucie.

3. W skład rady naukowej instytutu wchodzi powoływani i odwoływani przez właściwego ministra:

- 1) przewodniczący, którym może być jedynie profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny, docent instytutu lub spoza instytutu,
- 2) członkowie, którymi mogą być osoby zajmujące stanowiska profesora lub docenta w instytucie albo poza instytutem, osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, a także wysoko kwalifikowani specjaliści z dziedziny objętej zakresem działania instytutu.

4. Skład rady naukowej i liczbę członków rady określa statut instytutu.

5. Ponadto w posiedzeniach rady naukowej biorą udział:

- 1) dyrektor instytutu z głosem stanowiącym,
- 2) zastępcy dyrektora instytutu z głosem doradczym, chyba że zostali powołani na członków rady.

6. Na posiedzenia rady naukowej powinni być zapraszani z głosem doradczym wybitni specjaliści i przedstawiciele jednostek organizacyjnych, działających w dziedzinach objętych lub związanych z zakresem działania instytutu, oraz przedstawiciel odpowiedniego związku zawodowego.

7. Szczególne warunki, którym odpowiadać powinny rady naukowe instytutów uprawnionych do nadawania stopni naukowych, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, przewidzianego w art. 39 ust. 1.

Art. 11. 1. Kolegium instytutu jest organem opiniującym i doradczym dyrektora instytutu, właściwym do spraw związanych z kierowaniem działalnością instytutu oraz jego gospodarką i administracją.

2. Powołanie kolegium, jego skład oraz zakres i tryb działania określa statut instytutu.

Art. 12. Zasady finansowania działalności instytutów ustala Rada Ministrów.

Art. 13. 1. Do składania w imieniu instytutu oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.

2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor, jego zastępcy oraz pełnomocnicy instytutu w przypadku ich ustanowienia.

3. Instytut może ustanowić pełnomocników uprawnionych do dokonywania czynności prawnych w jego imieniu. Ustanowienie następuje w sposób przewidziany do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych. W instytutach, w których nie powołano zastępców dyrektora, dyrektor ustanawia i odwołuje pełnomocników samodzielnie.

4. Pełnomocnicy działają łącznie lub oddzielnie w granicach umocowania, ustalonych w pełnomocnictwie sporządzonym na piśmie.

5. W sprawach wynikających ze stosunku pracy instytut działa przez jedną z osób wymienionych w ust. 2.

6. Jednostka nadrzędna może upoważnić dyrektora instytutu do samodzielnego składania oświadczeń w szczególnym zakresie.

Art. 14. 1. Egzekucja należności pieniężnych przypadających od instytutów następuje w trybie i na zasadach obowiązujących w przepisach o egzekucji należności pieniężnych od przedsiębiorstw państwowych.

2. Do egzekucji należności, wynikających z orzeczeń państwowych komisji arbitrażowych, stosuje się przepisy szczególne o państwowym arbitrażu gospodarczym.

Art. 15. W instytutach zatrudnieni są:

- 1) pracownicy naukowo-badawczy,
- 2) dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej i dokumentaliści służby informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej,
- 3) bibliotekarze dyplomowani,
- 4) pracownicy służby bibliotecznej,
- 5) pracownicy inżynieryjni, techniczni i inni równorzędni,
- 6) pracownicy administracyjni,
- 7) inni pracownicy.

Art. 16. Pracownikiem naukowo-badawczym jest osoba, która posiada kwalifikacje określone w niniejszej ustawie i w przepisach na jej podstawie wydanych i która została powołana na stanowisko profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego, docenta, adiunkta, starszego asystenta lub asystenta.

Art. 17. 1. Podstawowym obowiązkiem pracownika naukowo-badawczego jest twórcza praca badawcza, wykonywana zgodnie z planem badań, wewnętrzną organizacją i podziałem czynności oraz reglaminem pracy jednostki organizacyjnej, do której pracownik został przydzielony.

2. Profesorowie zwyczajni, profesorowie nadzwyczajni i docenci instytutu kierują pracami naukowo-badawczymi albo wykonują te prace samodzielnie.

3. Adiunkci, starsi asystenci, asystenci wykonują prace naukowo-badawcze pod kierownictwem profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych i docentów.

Art. 18. 1. Na stanowisko profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego może być powołana osoba posiadająca tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego.

2. Na stanowisko docenta może być powołana osoba, która odpowiada jednemu z następujących warunków:

- 1) posiada stopień naukowy doktora habilitowanego,
- 2) posiada stopień naukowy doktora, a ponadto wykazała się dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub z dziedziny pokrewnej, potwierdzającym jej kwalifikacje do samodzielnej pracy naukowo-badawczej,
- 3) na stanowisko docenta może być także powołana osoba nie posiadająca stopnia naukowego doktora i stażu pracy na stanowisku pracownika naukowo-badawczego lub nauczyciela akademickiego, lecz wykazująca się wybitnymi, zastosowanymi w praktyce osiągnięciami w pracy naukowej lub zawodowej, niezbędnymi do pełnienia funkcji docenta.

3. Posiadanie kwalifikacji, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, stwierdza Centralna Komisja Kwalifikacyjna do Spraw Kadr Naukowych.

Art. 19. Na stanowisko asystenta, starszego asystenta lub adiunkta mogą być powołane osoby:

- 1) które uzyskały stopień naukowy doktora lub
- 2) które ukończyły studia wyższe i wykazały się zdolnościami i przydatnością do prac naukowo-badawczych w instytucie oraz posiadają określony w rozporządzeniu przewidzianym w art. 39 staż pracy zawodowej.

Art. 20. Rada Ministrów może określić w rozporządzeniu przewidzianym w art. 39 szczególnie uzasadnione przypadki, w których na stanowisko pracownika naukowo-badawczego może być powołana osoba nie odpowiadająca warunkom określonym w art. 18 i 19.

Art. 21. 1. Profesorów zwyczajnych, profesorów nadzwyczajnych i docentów zatrudnia się w instytucie w drodze mianowania.

2. Adiunkt, który uzyskał stopień doktora, może być zatrudniony albo w drodze mianowania, albo na podstawie umowy o pracę.

3. Bibliotekarze dyplomowani i dyplomowani pracownicy dokumentacji naukowej mogą być zatrudnieni w drodze mianowania lub na podstawie umowy o pracę.

4. Wszystkich innych pracowników zatrudnia się w instytucie na podstawie umowy o pracę.

5. Pracownicy naukowo-badawczy zatrudnieni w innej instytucji na podstawie mianowania mogą być zatrudnieni dodatkowo w instytucie tylko na podstawie umowy o pracę.

Art. 22. 1. Na stanowisko profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego i docenta powołuje i odwołuje właściwy minister na wniosek dyrektora instytutu zaopiniowany przez radę naukową instytutu.

2. Adiunktów, starszych asystentów i asystentów powołuje dyrektor instytutu. Powołanie następuje po stwierdzeniu przez radę naukową instytutu, że ubiegający się kandydat odpowiada warunkom określonym w art. 19.

3. Adiunkta ze stopniem doktora w drodze mianowania powołuje właściwy minister na wniosek dyrektora instytutu.

Art. 23. 1. Pracownik naukowo-badawczy mianowany w instytucie może być przeniesiony na odpowiednie stanowisko do pracy w zakresie tej samej specjalności naukowej do innego instytutu, innej jednostki organizacyjnej wymagającej zatrudnienia pracowników naukowo-badawczych (art. 42), Polskiej Akademii Nauk albo szkoły wyższej.

2. Przeniesienie następuje na prośbę lub za zgodą zainteresowanego. W wyjątkowych przypadkach w razie konieczności zapewnienia należytej obsady stanowisk pracowników naukowo-badawczych, zniesienia lub przekształcenia instytutu albo też przeprowadzenia w instytucie innych istotnych zmian organizacyjnych lub jeśli wymaga tego kształcenie kadr w szkolnictwie wyższym, można przenieść pracownika naukowo-badawczego, który nie wyraził na to zgody.

3. Przeniesienia dokonuje organ właściwy do mianowania w nowym miejscu pracy w porozumieniu z organem właściwym do mianowania w dotychczasowym miejscu pracy zainteresowanego. Przed wydaniem decyzji należy zasięgnąć opinii odpowiednich rad naukowych.

4. Pracownikowi naukowo-badawczemu w razie przeniesienia w trybie wymienionym w ust. 2 przysługują świadczenia na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Art. 24. 1. Pracownik naukowo-badawczy mianowany w instytucie może być zobowiązany w zakresie swojej specjalności naukowej i w ramach ogólnego wymiaru zajęć obowiązkowych do pracy w innym instytucie naukowo-badawczym lub placówce naukowej Polskiej Akademii Nauk, lub w szkole wyższej.

2. Decyzje na podstawie ust. 1 wydaje minister sprawujący nadzór nad instytutem; w przypadku gdy pracownik ma być zobowiązany do pracy w instytucji nie podlegającej temu ministrowi, decyzja, o której mowa w ust. 1, zostaje podjęta w porozumieniu z zainteresowanym ministrem lub Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk.

Art. 25. 1. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowo-badawczym, który ukończył 65 lat życia, może być rozwiązany na prośbę pracownika z zachowaniem praw emerytalnych.

2. Stosunek pracy rozwiązuje się z mianowanym pracownikiem naukowo-badawczym, który ukończył 70 lat życia.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 rozwiązanie stosunku pracy następuje po 3-miesięcznym wypowiedzeniu.

4. Na wniosek rady naukowej instytutu zgłoszony za zgodą profesora zwyczajnego, profesora nadzwyczajnego lub docenta, zaopiniowany przez dyrektora instytutu, minister może przedłużać czas trwania stosunku pracy z profesorem zwyczajnym, profesorem nadzwyczajnym lub docentem, który ukończył 70 lat życia, na dalsze okresy trzyletnie. W razie nieprzedłużenia stosunku pracy na dalszy okres trzyletni stosunek pracy ulega rozwiązaniu.

Art. 26. 1. Stosunek pracy z mianowanymi pracownikami naukowo-badawczymi podlega rozwiązaniu:

- 1) na prośbę pracownika, zgłoszoną nie później niż na trzy miesiące przed terminem rozwiązania,
- 2) w razie choroby pracownika powodującej trwałą niezdolność do pracy naukowo-badawczej, stwierdzoną orzeczeniem właściwych organów określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych; zwolnienie następuje po upływie trzech miesięcy od daty wydania prawomocnego orzeczenia. Skierowanie pracownika na badanie może nastąpić z inicjatywy pracownika albo z urzędu przez organ właściwy do mianowania. Nieusprawiedliwienie niezgłoszenia się pracownika skierowanego z urzędu na badanie upoważnia organ właściwy do mianowania do rozwiązania z nim stosunku pracy. Jeżeli skierowanie z urzędu na badanie miałyby miejsce w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby, nie może ono nastąpić wcześniej niż po upływie okresu odpowiadającego okresowi uprawniającemu do pobierania zasiłku,

❶ w przypadkach likwidacji lub podziału instytutu albo połączenia z innym instytutem; rozwiązanie stosunku pracy następuje po 3-miesięcznym wypowiedzeniu,

4) w przypadkach wyjątkowych, gdy działalność naukowo-badawcza pracownika pozostaje w rażącej sprzeczności z zadaniami instytutu lub obowiązkami pracownika naukowo-badawczego.

2. Organ właściwy do mianowania może zwolnić z zajmowanego stanowiska pracownika naukowo-badawczego, który nie zastosował się do decyzji o przeniesieniu na inne stanowisko, w przypadku określonym w art. 23 ust. 2.

3. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowo-badawczym może ulec rozwiązaniu:

- 1) w razie niezdolności pracownika do pracy z powodu choroby trwającej dłużej niż jeden rok,
- 2) w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika z innych przyczyn niż określone w pkt 1, trwającej dłużej niż 1 miesiąc.

4. Rozwiązanie stosunku pracy nie może nastąpić w razie nieobecności mianowanego pracownika naukowo-badawczego z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną, w okresie pobierania z tego tytułu zasiłku.

Art. 27. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowo-badawczym rozwiązuje się z mocy prawa w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w trybie dyscyplinarnym karą dyscyplinarnego zwolnienia ze służby lub wydalenia ze służby,
- 2) pozbawienia tytułu naukowego,
- 3) pozbawienia praw publicznych.

Art. 28. 1. Stosunek pracy z mianowanym pracownikiem naukowo-badawczym wygasa z upływem 3 miesięcy nieobecności pracownika w pracy z powodu tymczasowego aresztowania, chyba że stosunek pracy został rozwiązany wcześniej na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 3 i 4.

2. Instytut naukowo-badawczy, pomimo wygaśnięcia stosunku pracy z powodu tymczasowego aresztowania, jest obowiązany ponownie zatrudnić pracownika naukowo-badawczego w drodze mianowania, jeżeli postępowanie karne zostało umorzono lub gdy zapadł wyrok uniewinniający, a pracownik zgłosił swój powrót do pracy w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia. Przepisy art. 48 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.

3. Przepisów ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania.

Art. 29. 1. Jeżeli pracownik naukowo-badawczy uważa, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nie określony jest nieuzasadnione, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia wnieść odwołanie do kierownika jednostki nadrzędnej nad instytutem, w którym jest zatrudniony.

2. W razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę jest nieuzasadnione, kierownik jednostki nadrzędnej, do którego wniesiono odwołanie, uznaje je za bezskuteczne, a jeżeli umowa o pracę uległa już rozwiązaniu, przywraca pracownika do pracy na poprzednich warunkach.

Art. 30. 1. Czas pracy pracowników naukowo-badawczych wynosi 42 godziny na tydzień.

2. Rozkład czasu pracy pracowników naukowo-badawczych w tygodniu i w poszczególnych jego dniach ustala właściwy minister po porozumieniu z zarządem głównym odpowiedniego związku zawodowego.

3. Jeżeli wymagają tego potrzeby instytutu, pracownicy naukowo-badawczy mogą być zatrudnieni poza ustalonymi godzinami pracy, a w przypadkach szczególnych także w nocy oraz w niedziele i święta bez prawa do oddzielnego wynagrodzenia.

4. Za pracę wykonywaną na polecenie przełożonego poza ustalonym czasem pracy pracownikowi przysługuje czas wolny w tym samym wymiarze, a za pracę w niedzielę lub święto inny dzień wolny od pracy.

5. Kobiety w ciąży zatrudnionej na stanowisku pracownika naukowo-badawczego nie wolno zatrudniać poza ustalonymi godzinami pracy ani w porze nocnej, a kobiety opiekującej się dzieckiem w wieku do jednego roku nie wolno bez jej zgody zatrudniać poza ustalonymi godzinami pracy oraz w porze nocnej.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 4, pracownikom zatrudnionym na stanowiskach kierowniczych i innych samodzielnych stanowiskach określonych przez właściwego ministra przysługuje dzień wolny od pracy za pracę w niedzielę lub święto.

7. Przepis ust. 6 nie dotyczy dyrektora instytutu i jego zastępców.

Art. 31. Pracownik naukowo-badawczy powołany na funkcję kierowniczą w instytucie może być odwołany z tego stanowiska przez organ, który go powołał; odwołanie to nie powoduje rozwiązania jego stosunku pracy jako pracownika naukowo-badawczego.

Art. 32. 1. Pracownik naukowo-badawczy instytutu może poza swoimi zajęciami w instytucie wykonywać inne stałe zajęcia zarobkowe na zasadach, jakie zostaną określone w rozporządzeniu przewidzianym w art. 39.

2. Profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny lub docent może uzyskać, na zasadach określonych w rozporządzeniu przewidzianym w art. 39, zwolnienie od zajęć w instytucie na czas oznaczony dla prowadzenia pracy naukowej lub dydaktycznej. Zwolnienia nie przekraczającego 3 miesięcy w roku udziela dyrektor instytutu, a na czas dłuższy — właściwy minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii dyrektora instytutu.

Art. 33. 1. Na stanowisko bibliotekarza dyplomowanego może być powołana osoba, która posiada tytuł magistra, magistra-inżyniera, lekarza lub tytuł równorzędny, odpowiedni staż pracy bibliotecznej, złożyła egzamin bibliotekarski lub została zwolniona od tego egzaminu w przepisany trybie.

2. Bibliotekarzami dyplomowanymi są:

- starszy kustosz dyplomowany,
- kustosz dyplomowany,
- adiunkt biblioteczny,
- asystent biblioteczny.

Art. 34. 1. Na stanowisko dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej może być powołana osoba, która posiada tytuł magistra, magistra-inżyniera, lekarza

lub tytuł równorzędny, odpowiedni staż pracy dokumentacyjnej, złożyła egzamin lub została zwolniona od tego egzaminu w przepisany trybie.

2. Dyplomowanymi pracownikami dokumentacji naukowej są:

- starszy dokumentalista dyplomowany,
- dokumentalista dyplomowany,
- adiunkt dokumentacji naukowej,
- asystent dokumentacji naukowej.

Art. 35. 1. Pracownik naukowo-badawczy instytutu otrzymuje uposażenie na zasadach, które określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

2. Pracownikowi naukowo-badawczemu przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 6 tygodni w ciągu roku.

3. Pracownikowi naukowo-badawczemu instytutu można udzielić płatnego urlopu w celach związanych z podniesieniem jego kwalifikacji, a w uzasadnionych przypadkach przyznać stypendium.

4. Mianowanemu pracownikowi naukowo-badawczemu przysługuje w czasie trwania stosunku pracy zasiłek z ubezpieczenia społecznego w okresie czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby przez okres do roku.

5. Pracownikowi naukowo-badawczemu przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi taryfowej przy przejazdach kolejami.

6. Prawo, o którym mowa w ust. 5, przysługuje również małżonce pracownika, a małżonkowi pracownicy, jeżeli jest on niezdolny do pracy i pozostaje na całkowitym utrzymaniu żony.

Art. 36. Przepisy art. 21 ust. 5, art. 29, 30, 35 oraz 38 mają odpowiednio zastosowanie do dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej i bibliotekarzy dyplomowanych, a w przypadkach zawiazania stosunku pracy w drodze mianowania ponadto art. 22 ust. 3, art. 23, 25, 26, 27, 28, 31 i 37.

Art. 37. 1. Pracownik naukowo-badawczy instytutu podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swych obowiazków i uchybienie godności pracownika naukowo-badawczego. Przepis ten nie dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) nagana z pozbawieniem na czas od jednego roku do trzech lat prawa zajmowania kierowniczego stanowiska w instytucie,
- 4) dyscyplinarne zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 38 W zakresie spraw nie unormowanych przepisami niniejszej ustawy do pracowników naukowo-badawczych mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy, z wyjątkiem sporów dotyczących rozwiązania stosunku pracy z mianowanymi pracownikami naukowo-badawczymi, które będą rozstrzygane w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Art. 39. 1. Rada Ministrów wyda w drodze rozporządzenia przepisy wykonawcze do art. 10 i 15—37 ustawy.

2. W szczególności przepisy wydane na podstawie ust. 1 ustalą:

- 1) kategorie stanowisk pracowników naukowo-badawczych, ich podstawowe obowiązki, warunki i tryb ich powoływania i awansowania, zasady i sposób określania i zaliczania stażu pracy i wykonywania zajęć zarobkowych poza zajęciami w instytucie, warunki i tryb obniżania czasu pracy oraz udzielania płatnych urlopów i stypendiów dla celów podnoszenia kwalifikacji,
- 2) zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników określonych w art. 15 pkt 2—7,
- 3) organy dyscyplinarne i ich organizację, tryb postępowania dyscyplinarnego oraz zasady i tryb wykonywania kar dyscyplinarnych i ich darowania i zatarcia,
- 4) staż pracy wymagany do powołania na stanowiska pracowników naukowo-badawczych osób, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz w art. 19 pkt 2, a także wypadki, w których na stanowiska te można powołać osoby nie odpowiadające warunkom określonym w art. 18 i 19.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone ponadto:

- 1) postanowienia szczególne dotyczące dodatkowego zatrudnienia w instytucie na podstawie umowy o pracę pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych na stanowiskach takich pracowników w innym instytucie, Polskiej Akademii Nauk i szkolnictwie wyższym lub na stanowiskach nauczycieli akademickich w tym szkolnictwie,
- 2) postanowienia szczególne dotyczące warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych i dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej, oraz warunków zatrudniania w instytutach naukowo-badawczych bibliotekarzy dyplomowanych, dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej i dokumentalistów służby informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej.

Art. 40. Instytutowi lub państwowej jednostce organizacyjnej określonej w art. 42 ust. 1 mogą być przyznane uprawnienia do nadawania stopni naukowych w trybie i na warunkach określonych w przepisach o stopniach naukowych i tytułach naukowych.

Art. 41. Pracownik naukowo-badawczy instytutu lub jednostki organizacyjnej, określonej w art. 42 ust. 1, może uzyskać tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub profesora zwyczajnego zgodnie z przepisami o stopniach naukowych i tytułach naukowych.

Art. 42. 1. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ustala rodzaje państwowych, społecznych i spółdzielczych jednostek organizacyjnych nie będących instytutami, a prowadzących lub koordynujących prace naukowo-badawcze w rozumieniu art. 3, w których mogą być zatrudnieni pracownicy naukowo-badawczy.

2. Do pracowników naukowo-badawczych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 16—20 oraz art. 21—32, art. 35, art. 37—38. Postanowienia szczególne w tym przedmiocie określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, o którym mowa w art. 39.

3. W jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, może być powołana rada naukowa przez właściwego ministra.

4. Do rad naukowych w jednostkach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 10.

Art. 43. 1. Rada Ministrów może określić zasady dotyczące organizacji i działalności wojskowych instytutów naukowo-badawczych podległych Ministrowi Obrony Narodowej w sposób odmienny od przepisów niniejszej ustawy, o ile uzasadnia to charakter tych instytutów.

2. Prawa i obowiązki oraz stosunki służbowe oficerów w czynnej służbie wojskowej, będących pracownikami naukowo-badawczymi w instytutach naukowo-badawczych i jednostkach organizacyjnych wymienionych w art. 42 ust. 1, podległych Ministrowi Obrony Narodowej, określają przepisy o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych.

3. Warunkiem powołania oficera na stanowisko pracownika naukowo-badawczego jest posiadanie kwalifikacji określonych w niniejszej ustawie. Kwalifikacje, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 2 i 3, w zakresie nauk wojskowych stwierdza Rada Wyższego Szkolnictwa Wojskowego.

Art. 44. Na wniosek organizacji społecznej lub spółdzielczej Rada Ministrów może rozciągnąć przepisy niniejszej ustawy na instytuty naukowo-badawcze prowadzone przez tę organizację.

Art. 45. Przepisy ustawy dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do:

- 1) przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej,
- 2) kierowników urzędów centralnych.

Art. 46. W sprawach przekazanych w ustawie do przepisów wykonawczych obowiązują do czasu ich wydania przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy.

Art. 47. Traci moc:

- 1) ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38),
- 2) ustawa z dnia 3 czerwca 1947 r. o utworzeniu Po'lskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 227).